

Budgetforslag for Økonomi- og Erhvervsudvalget

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning.....	3
1.1	Formålet med budgethæftet.....	3
1.2	Hvad indeholder budgethæftet?.....	3
2.	Spilleregler for budgetlægningen.....	4
2.1	Drift	4
2.2	Anlæg.....	4
3.	Budgetrammer	5
4.	Forslag til driftsbudget	6
4.1	Udfordringer.....	7
4.2	Finansiering	9
5.	Forslag til anlægsbudget	11
5.1	Teknisk tilretning af anlægsbudgettet	11
5.2	Budgetforslag vedrørende jordforsyningen.....	11
5.3	Nye anlægsønsker inkl. finansiering.....	12
5.4	Afledt drift af anlægsprojekter.....	14
6.	Forslag vedrørende budget til indskud i Landsbyggefonden	15
7.	Bilag vedrørende udfordringer.....	16
7.1	Bilag 1 – Notat vedrørende arbejdsskadeforsikring.....	16
7.2	Bilag 2 – notat vedr. energiovervågningsprogram i kommunale bygninger	20
7.3	Bilag 3 – notat vedr. energirenovering af den eksisterende kommunale bygningsmasse	23

1. Indledning

1.1 Formålet med budgethæftet

Formålet med budgethæftet er at skabe et samlet overblik over udvalgets forslag til drifts- og anlægsbudget. Formålet er desuden at lave et let genkendeligt materiale, der gør det let at læse budgetforslagene på tværs af udvalg. Ved brug af hæftet får borgere, politikere og embedsmænd den samme indgang til indholdet af budgetforslaget, hvorfor man kan drøfte tal og beskrivelser på samme grundlag.

1.2 Hvad indeholder budgethæftet?

Denne udgave af budgethæftet for budget 2020-2023 er til møde i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 19. juni 2019.

På mødet skal udvalget drøfte følgende:

- Drifts- og anlægsbasisbudget
- Driftsudfordringer, driftsønsker og tilhørende finansieringsforslag
- Anlægsbudgetforslag herunder nye anlægsoønsker med afledte driftsudgifter

2. Spilleregler for budgetlægningen

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog på mødet den 23. januar 2019 (sag nr. 1) spillereglerne for årets budgetlægning, som er beskrevet nedenfor.

2.1 Drift

Udvalgene udarbejder budgetforslag inden for de udmeldte rammer, der er beregnet ud fra de principper, som er godkendt af Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Demografi på ældre-, dagtilbuds- og skoleområdet er udpeget som en særlig budgetudfordring, som byrådet skal finde finansiering til i budgetlægningen. Øvrige budgetudfordringer skal det enkelte fagudvalg selv finansiere inden for eget budget.

Der skal i 2020 findes reduktioner for en halv procent, samt reduktioner i forbindelse med moderniserings- og effektiviseringsprogrammet. I alt svarende til 35,2 mio. kr. Opgaven med at finde disse reduktioner er forankret i Økonomi- og Erhvervsudvalget. Som udgangspunkt skal det enkelte fagudvalg derfor ikke selv indregne reduktionsforslag i sit budgetforslag. Hvis et fagudvalg selv finder reduktioner i budgetlægningen, vil gevinsterne herved tilfalde udvalgsområdet og kunne finansiere evt. udfordringer eller driftsønsker.

Udvalgenes servicerammer er derfor ikke reduceret i 2020. Reduktionen på 35,2 mio. kr. ligger foreløbigt under Økonomi- og Erhvervsudvalget som en ikke-udmøntet pulje. Udvalgenes servicerammer er reduceret med en halv procent årligt fra 2021 til 2023, jf. byrådets effektiviseringsstrategi.

2.2 Anlæg

Økonomi- og Erhvervsudvalget har vedtaget følgende spilleregler for anlæg:

1. Udvalgene kan foreslå nye anlægsønsker i hele budgetperioden inden for uændrede rammer i hvert budgetår.
2. Nye anlægsønsker skal være fuldt finansierede ved bortfald, reduktion eller udskydelse af eksisterende anlægsprojekter. Projekter kan ikke fremrykkes til 2019 for at finde finansiering, idet den statslige ramme også er under pres i 2019.
3. Det er muligt at udskyde anlægsprojekter til 2024 for at finde fuld finansiering af nye anlægsønsker.

De restriktive krav skyldes, at der allerede er vedtaget et stort anlægsprogram som overstiger den forventede ramme, som staten fastsætter.

Eksempel 1: spilleregel ikke overholdt

Anlægsprojekt	2020	2021	2022	2023
Nye ønsker				
Nyt anlægsønske		10.000		
Finansiering				
Eksisterende projekt		-10.000	10.000	0
I alt	0	0	10.000	0

Eksempel 2: spilleregel overholdt

Anlægsprojekt	2020	2021	2022	2023	2024
Nye ønsker					
Nyt anlægsønske		10.000			
Finansiering					
Eksisterende projekt		-10.000			10.000
I alt	0	0	0	0	10.000

3. Budgetrammer

Nedenfor ses de økonomiske rammer, som er udgangspunktet for udarbejdelsen af budgetforslaget.

Budgetrammer (i 1.000 kr. og 2020-prisniveau)

(i 1.000 kr.)	Regnskab 2018	Oprindeligt budget 2019	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Politisk organisation	50.915	70.285	23.517	26.629	22.969	22.082
Administrativ organisation	454.266	450.790	467.571	456.940	454.576	452.352
Beredskab og Ejendomme	62.595	68.757	68.240	67.996	67.751	67.513
I alt	567.775	589.832	559.328	551.565	545.296	541.947

I budget 2020 på adm. org. indgår overførsel af 10,8 mio. kr. fra 2018 til 2020 jf. overførsler fra 2018 behandlet på udvalgets og byrådets møder i april måned.

Udover eget budget indeholder ovenstående budgettal i budget 2020-2023 for politisk organisation også den tværgående effektiviserings- og reduktionspulje på 35,2 mio. kr.:

	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Udvalgenes tværgående effektiviserings- og reduktionspulje 2020	-35.200	-35.200	-35.200	-35.200
Politisk organisations reelle budgetramme	58.717	61.829	58.169	57.282

Rammerne er justeret med følgende forhold:

- Kommunernes Landsforenings seneste skøn for pris- og lønudviklingen.

4. Forslag til driftsbudget

Forslaget til driftsbudget består af tre hovedelementer: udfordringer, nye driftsønsker (ingen) og forslag til finansiering af disse. Med de spilleregler, som Byrådet har vedtaget, skal udvalget selv finansiere både udfordringer og driftsønsker.

I afsnit 4 opgøres det først, om der totalt er balance i driftsbudgettet.

Dernæst beskrives delementer: udfordringer (afsnit 4.1) og forslag til finansiering af disse (afsnit 4.2).

Budgetbalance (i 1.000 kr.)

Afsnit	Forslag	2020	2021	2022	2023
4.1	Udfordringer	9.600	9.100	9.900	11.500
4.2	Driftsønsker	0	0	0	0
4.3	Finansiering	-8.800	-8.300	-8.300	-8.300
I alt		800	800	1.600	3.200

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

Tabellen ovenfor viser, at der er finansiering til hovedparten af udfordringerne. Den del der ikke er fundet finansiering til er afledte driftsudgifter til nyt anlægsønske til energiovervågningsprogram i kommunale bygninger under Beredskab og Ejendomme.

Budgetbalance på politikområder (i 1.000 kr.)

Politikområde	2020	2021	2022	2023
Politisk organisation	200	-300	-300	-300
Administrativ organisation	-200	300	300	300
Beredskab og Ejendomme	800	800	1.600	3.200
I alt	800	800	1.600	3.200

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

Definitioner

Udfordringer defineres som ændrede forhold, der vil medføre et økonomiske pres. De vil primært opstå som følge af udefra kommende påvirkninger fx demografi eller ny lovgivning uden fuld finansiering. Sekundært kan udfordringer også være utilsigtede konsekvenser af politiske beslutninger samt driftsmæssige problemer, der ikke kunne forudses.

Driftsønsker defineres som ønskværdige ændringer, som kan gennemføres, hvis det er muligt at finde finansiering. Det kan eksempelvis være serviceforbedringer eller kvalitetsforbedringer.

Det gælder som princip, at udfordringer skal håndteres før ønsker.

4.1 Udfordringer

Budgetudfordringerne jf. nedenstående tabel er nærmere beskrevet under tabellen. Udfordringer i budgetforslaget (i 1.000 kr.)

Nr.	Udfordring	2020	2021	2022	2023	Beskrivelse	Senest drøftet
Politisk organisation							
1.	Nyt IT-valgssystem	500					
	I alt	500	0	0	0		
Administrativ organisation							
2.	Manglende administrationsindtægter	800	800	800	800		
3.	Ny lov om erhvervsfremme	2.500	2.500	2.500	2.500		
4.	Udgifter til arbejdsskade	5.000	5.000	5.000	5.000		
	I alt	8.300	8.300	8.300	8.300		
Beredskab og Ejendomme							
5.	Afledt drift af anlægsprojekter	800	800	1.600	3.200		
	I alt	800	800	1.600	3.200		
	Udfordringer i alt	9.600	9.100	9.900	11.500		

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

Politisk Organisation:

AD 1) Nyt IT-valgssystem

Afholdelse af valg understøttes i dag af IT-systemet "KMD-valg". Systemet er nu blevet konkurrenceudsat via KOMBIT, og et nyt system forventes idriftsat i løbet af sommeren 2020. Det nye system vil medføre en række udgifter til IT-indkøb og derudover kræve en del arbejdstimer i forbindelse med implementeringen. KOMBIT har udarbejdet et notat over det forventede ressourceforbrug forbundet med kommunal deltagelse i test af systemet og til udgifter til indkøb af IT-udstyr.

Administrativ Organisation:**AD 2) Administrationsindtægter**

Der beregnes og bogføres på en række områder en administrationsindtægt. Disse indtægter er budgetteret centralt uanset, hvor i organisationen opgaverne løses. Der er på flere af de områder, hvor der beregnes en administrationsindtægt sket ændringer i de aktiviteter som danner grundlag for beregningen. Det betyder, at der samlet set er en udfordring på 800.000 kr. (manglende central indtægt), som vedrører områderne ældreboliger, miljøtilsyn og P-vagtordning.

AD 3) Ny lov om erhvervsfremme

Økonomi- og Erhvervsudvalget blev på mødet den 14. november 2018 ([sag nr. 1](#)) orienteret om konsekvenser af den nye erhvervsfremmelov, herunder de økonomiske konsekvenser for Viborg Kommune. Som det fremgår af sagen skal der i alt omlægges budget på 4,71 mio. kr. årligt, hvoraf der på nuværende tidspunkt mangler stillingtagen til finansiering af de 2,5 mio. kr. Forvaltningen foreslår, at de 2,5 mio. kr. i 2020 og fremadrettet finansieres ved nedsættelse af det årlige tilskud til Viborgegnens Erhvervsråd med 1,3 mio. kr., idet der sker en indskrænkning i de opgaver, som Viborgegnens Erhvervsråd hidtil har udført for Viborg Kommune. Herudover kan de sidste 1,2 mio. kr. finansieres af det hidtil afsatte årlige budget på 3,2 mio. kr. til VisitViborg. Byrådet har på mødet 20. marts 2019 ([sag nr. 12](#)) besluttet at indlede forhandlinger om at indgå partnerskabsaftale med VisitAarhus om ansvaret for udførelse af den lokale turismefremmeindsats i Viborg Kommune fra og med 2020. Der forventes i den forbindelse at blive et overskydende budget som kan finansiere de 1,2 mio. kr. Alternativt skal de 1,2 mio. kr. findes under erhvervsfremme- og udviklingsområdet generelt eller under Økonomi- og Erhvervsudvalgets samlede budget.

AD 4) Udgifter til arbejdsskade

Der er budgetlagt 5 mio. kr. årligt i udgifter til arbejdsskader ud fra tidligere års udgiftsniveau. Der ses dog nu at være en stigende tendens i udgifterne til arbejdsskade senest i årsregnskab 2018, hvor udgiften udgjorde 11 mio. kr. Forvaltningen har analyseret på forventningerne til udgiftsniveauet fremadrettet og i den forbindelse udarbejdet et notat. Det er vurderingen, at udgiftsniveauet fremadrettet vil være på ca. 10 mio. kr. årligt. Det betyder, at der behov for at forhøje budgettet fra 5 mio. kr. til 10 mio. kr. i 2020 og fremadrettet. Det fremgår af notatet, at der er 2 alternativer til finansiering enten via kassebeholdningen eller via de decentrale enheders budgetter. Der henvises i øvrigt til notatet i bilag 1 på side 16.

4.2 Finansiering

Finansieringsmulighederne jf. nedenstående tabel er nærmere beskrevet under tabellen. Finansiering i budgetforslaget (i 1.000 kr.)

Nr.	Udfordring	2020	2021	2022	2023	Beskrivelse	Senest drøftet
Politisk organisation							
1.	Pension til borgmestre	-300	-300	-300	-300		
I alt		-300	-300	-300	-300		
Administrativ organisation							
2.	Tjenestemandspension	-1.000	-500	-500	-500		
3.	Viborgegnens Erhvervsråd	-1.300	-1.300	-1.300	-1.300		
4.	VisitViborg eller alternativ	-1.200	-1.200	-1.200	-1.200		
5.	Kassebeholdningen eller decentrale enheder	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000		
I alt		-8.500	-8.000	-8.000	-8.000		
Beredskab og Ejendomme							
I alt		0	0	0	0		
Finansiering i alt		-8.800	-8.300	-8.300	-8.300		

AD 1) Pension til borgmestre

Der udbetales pension til en række tidligere borgmestre / ægtefæller bl.a. borgmestre fra før kommunesammenlægningen i 2007. Udgiften har været faldende de seneste år, hvorfor der er opstået et merbudget på 300.000 kr.

AD 2) Tjenestemandspension

Budgettet til tjenestemandspension i form af udbetaling af pension til pensionerede tjenestemænd, indbetaling af forsikrings præmie for aktive tjenestemænd og afregninger til staten blev reduceret ved budgetlægningen 2019-2022. Reduktionen var ikke lige stor i alle årene. Den fremtidige udvikling i levealder, tidspunkt for pensionering mv. kendes ikke, men det er skønnet, at budgettet kan reduceres yderligere med 1.000.000 kr. i 2020 og 500.000 kr. i årene 2021-2023.

AD **Viborgegnens Erhvervsråd og Visit Viborg**

3+4) Forvaltningen foreslår, at de 2,5 mio. kr. i 2020 og fremadrettet vedrørende konsekvenserne af ny lov om erhvervsfremme finansieres ved nedsættelse af det årlige tilskud til Viborgegnens Erhvervsråd med 1,3 mio. kr., idet der sker en indskrænkning i de opgaver, som Viborgegnens Erhvervsråd hidtil har udført for Viborg Kommune. Herudover kan de sidste 1,2 mio. kr. finansieres af det hidtil afsatte årlige budget på 3,2 mio. kr. til VisitViborg. Byrådet har på mødet 20. marts 2019 ([sag nr. 12](#)) besluttet at indlede forhandlinger om at indgå partnerskabsaftale med VisitAarhus om ansvaret for udførelse af den lokale turismefremmeindsats i Viborg Kommune fra og med 2020. Der forventes i den forbindelse at blive et overskydende budget, som kan finansiere de 1,2 mio. kr. Alternativt skal de 1,2 mio. kr. findes under erhvervsfremme- og udviklingsområdet generelt eller under Økonomi- og Erhvervsudvalgets samlede budget.

AD 5) **Finansiering af øgede udgifter til arbejdsskader**

Det fremgår af notatet i bilag 3 på side 21, at der er 2 alternativer til finansieringen af budgetforøgelsen på 5 mio. kr. til arbejdsskader.

Alternativer til budgetforøgelse på 5 mio. kr.

Området er et "hvile i sig selv", hvilket betyder at evt. mer- og mindreforbrug på sigt skal gå i nul.

En budgetforøgelse og tilsvarende forøgelse af opkrævningen hos de decentrale enheder kan ske på to måder:

1. Budgettet til udgifter til arbejdsskader forøges samtidig med at de decentrale budgetter forøges. Det vil ske via træk på kassebeholdningen. Dette er tilsvarende den fremgangsmåde, der er anvendt ved tidligere års nedsættelse af budgetterne til arbejdsskade, hvor de decentrale enheder er reduceret i budget. Denne reduktion af de decentrale enheders budgetter er tilgået kassebeholdningen og anvendt som en andel af tværgående reduktioner i budgettet det pågældende år.

2. Budgettet til udgifter til arbejdsskader forøges, men de decentrale budgetter forøges ikke, hvilket betyder at opkrævningen overstiger de decentrale budgetter. Der tages ikke af kassebeholdningen, men de decentrale enheder vil have et merforbrug på arbejdsskadeforsikringer, som de selv skal dække ved besparelse på andre områder.

5. Forslag til anlægsbudget

5.1 Teknisk tilretning af anlægsbudgettet

Som en del af budgetforslaget, skal udvalget aflevere et teknisk tilrettet anlægsbudget korrigeret for tekniske ændringer. Formålet med den tekniske tilretning er, at budgettet afspejler en realistisk tidsplan. Nedenfor ses først det vedtagne budget og dernæst budgettet efter tekniske ændringer (der har ikke været tekniske ændringer til budgettet). Bemærkninger til de enkelte projekter kan ses på [dette link](#).

Anlægsbasisbudget (i 1.000 kr. og 2020-prisniveau)

Nr.	Anlægsprojekt	VEDTAGET BUDGET					BUDGET EFTER TEKNISKE ÆNDRINGER					
		2020	2021	2022	2023	I alt	2020	2021	2022	2023	2024	I alt
1.	Salg af Vinkelvej 20, Viborg	-82.931	0	0	0	-82.931	-82.931	0	0	0	0	-82.931
2.	Gennemførelse af helhedsplan for byfornyelse i Bjerringbro	2.031	2.031	2.031	0	6.093	2.031	2.031	2.031	0	0	6.093
3.	Salg af diverse ejendomme, Viborg Museum	-16.321	-11.221	-5.202	0	-32.744	-16.321	-11.221	-5.202	0	0	-32.744
4.	Salg af Kærhuset (børnehave) til Skals Efterskole	0	-3.725	0	0	-3.725	0	-3.725	0	0	0	-3.725
Anlægsbudget i alt		-97.221	-12.915	-3.171	0	-113.307	-97.221	-12.915	-3.171	0	0	-113.307
Nettoændring til anlægsbudget i alt							0	0	0	0	0	0

5.2 Budgetforslag vedrørende jordforsyningen

Budgetforslaget for jordforsyningen blev behandlet i Teknisk Udvalg den 1. maj 2019 og i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 15. maj 2019.

5.3 Nye anlægsønsker inkl. finansiering

Nedenfor ses forvaltningens oplæg til drøftelse af nye anlægsønsker/-behov. Efter de spilleregler, som Byrådet har vedtaget, skal alle nye anlægsønsker være fuldt finansierede i det enkelte år ved bortfald eller reduktion af allerede vedtagne anlægsprojekter.

Nye anlægsønsker inkl. finansiering (i 1.000 kr.)

Nr.	Anlægsprojekt	2020	2021	2022	2023	2024	Beskrivelse	Senest drøftet
Nye ønsker								
1.	Energiovervågning i kommunale bygninger	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	Implementering af energiovervågningsprogram i kommunale bygninger	
2.	Kommunal bygningsmasse	3.000	3.000	3.000	3.000	0	Energirenovere den eksisterende kommunale bygningsmasse	
3.	Gymnastik og Idrætshøjskolen Viborg	10.000	0	0	0	0	Anlægstilskud til ny elevfløj og renovering af hovedbygningen	
Finansiering								
		0	0	0	0	0		
I alt								
		16.000	6.000	6.000	6.000	3.000		

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

AD 1) **Energiovervågning i kommunale bygninger**

Formålet med dette anlægsønske er, at der tilvejebringes budget til at sikre et automatisk og systematisk overblik over det samlede energiforbrug for de kommunale bygninger, og dermed styrke anvendelse af data til at spare på energiforbruget ved at:

- skabe øget fokus på energiforbruget (vand, el og varme/køling), herunder variationer/udsving i energiforbrug
- skabe mulighed og incitament for øget benchmarking bygningerne imellem, internt såvel som eksternt, og i forhold til andre kommuner og Energistyrelses nøgletal.
- Indarbejde alarmgrænser, der kan advisere så snart der er uregelmæssigheder i forbruget
- der kan udarbejdes energibudgetter for de enkelte institutioner m.v., der er retvisende i forhold til forbruget.

Den totale investering vurderes at beløbe sig til 15 mio. over en femårig periode. Anlægsudgifter forbundet med de energibesparende tiltag indtjenes løbende. I 2025 vil en forventelig besparelse være 0,8 mio. kr. og fra 2026 og frem vil det være 2 mio. kr. årligt. For at kunne tilvejebringe besparelsen skal der afsættes ressourcer til analyse og bearbejdning af indkomne data samt afsættes budget til abonnement på målere mv. De afledte driftsudgifter stiger til 4 mio. kr. i 2025 og frem.

Besparellesprovenuet indfries via rammebesparelse på de decentrale enheders budgetter. Som alternativ kan overvejes en fordeling af besparellesprovenu på f.eks. 70/30 for at bevare incitamentet hos institutionerne for at være med i projekterne. Det får den konsekvens, at tilbagebetalingstiden forøges. Anlægsønsket er fremsat af forvaltningen med henblik på at kunne arbejde mere målrette med nedbringelse af energiforbruget i de kommunale bygninger.

Der henvises i øvrigt til bilag 2 på side 20.

AD 2) **Kommunal bygningsmasse**

Viborg Kommune gennemførte i 2017 et udbud med udarbejdelse af energimærkning af Viborg Kommunes kommunale ejendomme. I forbindelse med energimærkningerne er der lavet et analysearbejde af de foreslåede energibesparende tiltag ud fra et økonomisk og driftsmæssigt perspektiv.

Der foreslås oprettet en energipulje med udgangspunkt i de tiltag, som i energimærkerne vurderes at have en tilbagebetalingstid på under 5 år. Initiativerne går bl.a. på udskiftning af ventilationsanlæg til sikring af bedre varmegenvindingsgrad, udskiftning af armaturer til LED, montering af styring af belysningsanlæg mv.

Den totale investering til de foreslåede energibesparende tiltag vurderes at beløbe sig til 12 mio. kr. over en fireårig periode. Anlægsudgifter forbundet med de energibesparende tiltag indtjenes løbende, og besparelsen forventes at overstige udgifterne i løbet af 2028 og frem.

Besparellesprovenuet indfries via de besparelser der udmøntes på den pågældende institution. Som alternativ kan overvejes en fordeling af besparellesprovenu på f.eks. 70/30 for at bevare incitamentet hos institutionerne for at være med i projekterne. Det får den konsekvens at tilbagebetalingstiden forøges.

Anlægsønsket er fremsat af Klima- og Miljøudvalget på møde den 28. marts 2019. Ønsket er ligeledes beskrevet i Klima- og Miljøudvalgets budgethæfte, men fremsættes også i Økonomi- og Erhvervsudvalgets budgethæfte, da pengene skal findes under ØEU's budget.

Der henvises i øvrigt til bilag 3 på side 23.

AD 3) Gymnastik og Idrætshøjskolen Viborg

Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede på mødet den 14. november 2018 følgende:

"Udvalget er sindet at støtte Gymnastik og Idrætshøjskolen Viborg (GIV) med et anlægstilskud på 10 mio. kr. i 2020 til etablering af en ny elevfløj på Gymnastik og Idrætshøjskolen Viborg og renovering af skolens hovedbygning, forudsat at skolen senest 1. april 2019 kan fremsende et endeligt projekt og finansieringsplan, og at projektet indgår i drøftelserne af anlægsbudgettet i budget 2020-2023".

Forvaltningen har efterfølgende godkendt GIV's ønske om at få udsættelse fra 1. april 2019 til 5. august 2019 med fremsendelse af endelig projekt og finansieringsplan, så projektet kan indgå i de videre budgetforhandlinger i august/september 2019.

5.4 Afledt drift af anlægsprojekter

Nedenfor ses, hvad anlægsprojekterne medfører af afledte driftsudgifter, som ikke er indeholdt i det vedtagne driftsbudget. Der kan både være tale om afledt drift af nye anlægssønsker og afledt drift af eksisterende projekter. De afledte driftsudgifter er indregnet i forslaget til driftsbudget under budgetudfordringer.

Afledt drift af anlægsprojekter (i 1.000 kr.)

Nr.	Udfordring	2020	2021	2022	2023	2024	Beskrivelse	Senest drøftet
Politisk organisation								
I alt		0	0	0	0	0		
Administrativ organisation								
I alt		0	0	0	0	0		
Beredskab og Ejendomme								
1.	Energiovervågning i kommunale bygninger	800	800	1.600	2.400	3.200	For at opnå forventet besparelse skal der afsættes ressourcer til analyse og bearbejdning af indkomne data samt abonnement på målere mv. Driftsudgifterne stiger til 4 mio. kr. i 2025 og frem.	
I alt		800	800	1.600	2.400	3.200		
Afledt drift i alt		800	800	1.600	2.400	3.200		

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

6. Forslag vedrørende budget til indskud i Landsbyggefonden

Indskud i Landsbyggefonden (1.000 kr.)	2020	2021	2022	2023	Beskrivelse	Senest drøftet
Grundkapital generelt	9.000	9.000	9.000	9.000		
Plejecenter i Skals	0	0	14.000	0		
I alt	9.000	9.000	23.000	9.000		

Økonomi- og Erhvervsudvalget drøfter på mødet den 19. juni 2019 boligprogrammet for 2020.

7. Bilag vedrørende udfordringer

7.1 Bilag 1 – Notat vedrørende arbejdsskadeforsikring

Notat vedr. administration af arbejdsskadeforsikring i Viborg Kommune Udbud og Indkøb og Økonomi

Reglerne i henhold til budget- og regnskabssystemet for kommuner

6.52.74 Interne forsikringspuljer

Denne funktion benyttes, hvis kommunen har etableret en intern forsikringsordning vedrørende f.eks. arbejdsskader, ejendomme, løsøre m.v. Forsikringsordningen kan administreres på flere forskellige måder:

1. Der fastsættes en forsikringspræmie således, at den samlede forsikringsordning hviler i sig selv på længere sigt. Fastsættelsen af forsikringspræmien skal ske på et dokumenteret grundlag, der skal fremgå af bemærkningerne til budgettet og regnskabet. Indtægter og udgifter vedrørende forsikringsordningerne kan registreres ved brug af hovedart 9 Interne indtægter og udgifter eller ved anvendelse af +/- posteringer på de eksterne arter.
2. Forsikringsordningen kan også administreres således, at der ikke opkræves forsikringspræmier. I så fald er det en betingelse, at det kan dokumenteres, at de langsigtede omkostninger til skader m.v. indregnes i takster, der skal opgøres efter omkostningsbaserede principper, jf. bl.a. bekendtgørelse om beregning af takster og betaling for visse ydelser og tilbud efter serviceloven. Som følge af at ældreboliger og forsyningsvirksomheder skal hvile-i-sig-selv, skal forsikringspræmier dog opkræves og konteres på de to områder, således at mellemværendet mellem kommunen og de to områder påvirkes af præmien.
3. I stedet for at anvende interne arter eller +/- posteringer og opkræve forsikringspræmier kan forsikringsordningen håndteres ved, at der forlods i forbindelse med budgetudarbejdelsen foretages en reduktion af bevillingerne svarende til værdien af forsikringspræmierne, der placeres på funktion 6.52.74. Udbetalinger fra den interne forsikringsordning foretages direkte på funktion 6.52.74 med anvendelse af eksterne arter. Ved anvendelse af denne model skal forsikringsordningen hvile i sig selv på længere sigt.

Administration af arbejdsskadeforsikringer i Viborg Kommune

Viborg Kommune er selvforsikret på arbejdsskadeområdet, og forsikringsordningen administreres efter punkt 3 i ovenstående afsnit.

I praksis betyder det, at der budgetteres og afholdes udgifter til arbejdsskade fra en fælles konto på hovedkonto 6. Til dækning af denne udgift opkræves der årligt en præmie hos alle decentrale enheder som budgetteres og samles ligeledes på en fælleskonto på hovedkonto 6, så udgangspunktet er, at udgifter og indtægter på hovedkonto 6 budgetmæssig går lige op med hinanden.

Oversigt over udviklingen i regnskabsresultat – arbejdsskadeforsikringer				Budget	
Mio. kr.					
Årstal	Netto	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter
Før 2011	36,8				
2011	6,6	14,9	8,3	15,0	15,0
2012	9,0	15,1	6,1	15,0	15,0
2013	3,3	8,9	5,7	9,0	9,0
2014	5,4	9,1	3,7	9,0	9,0
2015	4,9	9,0	4,1	9,0	9,0
2016	3,4	8,9	5,5	9,0	9,0
2017	0,7	7,0	6,3	7,0	7,0
2018	-6,0	5,0	11,0	5,0	5,0
FVR 2019	-6,0				
I alt	58,1				

Som det fremgår af ovenstående tabel, er budgettet nedsat til 9 mio. kr. i 2013. Budgettet har frem til 2016 været 9 mio. kr. I 2017 nedsættes budgettet til 7 mio. kr. og i 2018 til 5 mio. kr. Budgettet fra 2019 og frem er på 5 mio. kr. Dette er sket med baggrund i, at der hvert år frem til 2016 har været et relativt stort mindreforbrug på den interne forsikringsordning, som ikke er overført til næste regnskabsår, men tilgået kassen jf. princippet om "hvile i sig selv". I 2017 har mindreforbruget været på 0,7 mio. kr. mens 2018 viser et merforbrug på 6 mio. kr.

I 2012 ændrede Viborg Kommune den økonomiske administration af arbejdsskadeforsikringer. Indtil 2012 var der opsamlet en positiv saldo som "buffer" til ordningen på 43,4 mio. kr. Denne saldo blev i forbindelse med den ændrede administration nulstillet primo 2012 og tilført kassebeholdningen. Efterfølgende er tilsvarende mindreforbrug ligeledes tilgået kassebeholdningen. Af tabellen fremgår det, at der fra 2012 - 2018 er opsamlet et yderligere mindreforbrug på den interne forsikringsordning på 20,7 mio. kr.

Skulle der opstå skader med store erstatningsbetalinger eller andet, kan dette i en periode medføre, at ordningen viser en merudgift, som skal dækkes af kassebeholdningen, idet denne form for selvforsikringsordning set over en længere periode skal følge hvile-i-sig-selv princippet. Dog skal den præmie, der opkræves hvert år, forsøges tilpasset et gennemsnitsår for udbetaling af erstatninger.

Udviklingen i udgifterne

Formål	Hypighed	2016	2017	2018
Administration		1.947	2.110	1.776
Behandlingsudgifter	Engangsudgifter	491	467	500
Brilleskader	Engangsudgifter	108	110	70
Erhvervsevnetab (EET) erstatning - engangsudgift - skattepligtig	Engangsudgifter	335	1.101	1.400
EET erstatning - engangsudgift - ikke skattepligtig	Engangsudgifter	999	394	4.377
EET erstatning - løbende udbetalinger	Løbende udbetalinger	926	996	1.178
Mén erstatning	Engangsudgifter	751	1.135	1.737
I alt		5.556	6.313	11.039

Beløb er i 1.000 kr.

Årsagerne til stigningerne i 2018 og de forventede omkostningerne kan overordnet deles ind i firer grupper

- Takststigninger for administrationsbidrag fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES) og Ankestyrelsen (AST). Taksterne er steget med 101% over en 5 årig periode (9.180 Kr. år 2019) siden sagsbehandlingen overgik til ATP.
- Ny praksis vedrørende psykiske arbejdsulykker - Ankestyrelsens principafgørelse 25-15. Dette bevirker at flere arbejdsulykke bliver anerkendt samt erstatningen til disse stiger / er steget de seneste år og den udvikling ventes at fortsætte i de kommende år.
- Ændret praksis vedrørende forud bestående lidelser efter højesteretsdom som har afstedkommet - Ankestyrelsens principafgørelse 36-14. Dette bevirker at flere arbejdsulykke bliver anerkendt samt erstatningen til disse stiger / er steget de seneste år og den udvikling ventes at fortsætte i de kommende år.
- Orientering fra AES, at de vil genoptage ca. 5.000 arbejdsskadessager på landsplan, der er mere en 2 år gamle inden udgangen af 2017. Her vil Viborg kommune også få sager afviklet, som har og vil give Kommunen betydelige udgifter – disse skal også ses i lyset af de før omtalte præcedensdomme. Det er uvist, hvor meget vi kan forvente i merudgifter.

- Flere kapitaliseringer end forudset af erstatninger for erhvervsevnetab fra løbende ydelser til engangsbetøb

Overstående punkter er alle med til, at Udbud og Indkøbs forventninger til det fremtidige normalbudget til arbejdsskader er på ca. 10 mio. kr. årligt. Idet det nuværende budget er på 5 mio. kr., er der således behov for at forhøje budgettet til arbejdsskader med 5 mio. kr.

Alternativer til budgetforøgelse på 5 mio. kr.

Området er et "hvile i sig selv", hvilket betyder at evt. mer- og mindreforbrug på sigt skal gå i nul.

En budgetforøgelse og tilsvarende forøgelse af opkrævningen hos de decentrale enheder kan ske på to måder:

1. Budgettet til udgifter til arbejdsskader forøges samtidig med at de decentrale budgetter forøges. Det vil ske via træk på kassebeholdningen. Dette er tilsvarende den fremgangsmåde, der er anvendt ved tidligere års nedsættelse af budgetterne til arbejdsskade, hvor de decentrale enheder er reduceret i budget. Denne reduktion af de decentrale enheders budgetter er tilgået kassebeholdningen og anvendt som en andel af tværgående reduktioner i budgettet det pågældende år.
2. Budgettet til udgifter til arbejdsskader forøges, men de decentrale budgetter forøges ikke, hvilket betyder at opkrævningen overstiger de decentrale budgetter. Der tages ikke af kassebeholdningen, men de decentrale enheder vil have et merforbrug på arbejdsskadeforsikringer, som de selv skal dække ved besparelse på andre områder.

7.2 Bilag 2 – notat vedr. energiovervågningsprogram i kommunale bygninger

Forslag om implementering af energiovervågningsprogram i de kommunale bygninger

journal nr.: 19/19437

Baggrund og formål:

Økonomi- og Erhvervsudvalget fremlægges forslag til anlægsønske vedr. implementering af automatisk energiovervågningsprogram i de kommunale bygninger. Anlægsønsket udspringer af den godkendte fælles ejendomsstrategi og sammenhængsmodellen med fokus på bæredygtig bygningsdrift, herunder en opfyldelse af målsætningen om bæredygtige og energivenlige bygninger med ensartede energimål og krav understøttet af intelligente løsninger og ny teknologi.

Viborg Kommune deltager i et energiprojekt (IDEVA) i samarbejde med Århus Kommune og Dansk Energi Management, der skal styrke anvendelsen af data til at spare på energiforbruget i de kommunale bygninger. Forventningen er her, at de udvalgte bygninger vil kunne reducere energiforbruget med 5-10 %.

Det er ambitionen at udbrede dette i de resterende kommunale bygninger, hvorfor der er behov for at afsætte anlægs- og driftsmidler til implementering af automatisk energiovervågningsprogram.

Formålet er at sikre et automatisk og systematisk overblik over det samlede energiforbrug for de kommunale bygninger, og dermed styrke anvendelse af data til at spare på energiforbruget ved at:

- skabe øget fokus på energiforbruget (vand, el og varme/køling), herunder variationer/udsving i energiforbrug
- skabe mulighed og incitament for øget benchmarking bygningerne imellem, internt såvel som eksternt, og i forhold til andre kommuner og Energistyrelses nøgletal.
- Indarbejde alarmgrænser, der kan advisere så snart der er uregelmæssigheder i forbruget
- der kan udarbejdes energibudgetter for de enkelte institutioner m.v., der er retvisende i forhold til forbruget.

Muligheder og forudsætninger:

I modsætning til manuel aflæsning af målere, har programmet den fordel, at den måler energiforbruget i timeintervaller, og dermed kan give et øjebliksbillede af energiforbruget. Det er fx anvendeligt ved pludselig lækage i installationer eller vandhaner, der løber, eller hvis en varmeventil går i stykker og afkølingen på fjernvarmevandet bliver dårlig. Dertil kan det give et mere nuanceret billede af bygningens forbrug over hele døgnet, ugen og måneden, herunder fx måling af natligt forbrug og i ferieperioder.

De detaljerede dataindsamlinger og mulighed for benchmarking mellem bygninger er med til at visualisere, hvor der kan indsættes nye initiativer ift. at reducere energiforbruget – både i forhold til mere tekniske anlæg samt adfærd og brug af bygningen.

En investering i det automatiske overvågningsprogram forudsætter et øget fokus på energiledelse generelt i organisationen og en allokering af ressourcer ift. analyse og bearbejdning af indkomne data, samt ressourcer til eventuelle nye tiltag, herunder rådgivning og anlæg.

Økonomiske vurderinger og forventede besparelser:

Der er i dag 53 bygninger i kommunen, der har implementeret det automatiske energiovervågningsprogram, hvoraf ca. halvdelen udgør skoler og derudover daginstitutioner.

Ca. 706 kommunale bygninger mangler at blive tilkoblet programmet, og energiovervågning sker formentlig via manuel aflæsning af målere.

Det forventes at den samlede investering til implementering af programmet i de resterende kommunale bygninger vil beløbe sig til i alt 15 mio. kr. frem til og med 2024 med en investering på 3 mio. årligt i overslagsårene. I år 2025 vil en forventelig besparelse være 0,8 mio. kr., og fra 2026 og frem vil det være 2 mio. kr. årligt. Derudover forventes en driftsbesparelse i forbindelse med, at der hos Teknisk Service ikke længere skal bruges administration på manuel måleraflæsning. De sparede ressourcer kan i stedet anvendes til at igangsætte initiativer ift. reducere af energiforbruget.

Nedenfor ses oversigt over forventede driftsudgifter forbundet med implementering og opkobling af målere - samt forventet besparelspotentiale.

Besparelspotentialet er vurderet på baggrund af bl.a. rapport fra Energistyrelsen, som indikerer besparelser på op mod 10% med driftspersonale-baseret energistyring.

For at opnå det forventede besparelspotentiale, kræves det derfor, at der afsættes ressourcer til efterfølgende analyse og bearbejdning af data. Ressourcerne er indarbejdet i forslag til nedenstående driftsbudget. Derudover vil besparelspotentialet afhænge af, hvorvidt der afsættes ressourcer til efterfølgende behov for energibesparende tiltag, som bliver synliggjort via den automatiske datastrøm og behandling.

Pulje til udbredelse af energiovervågning på hovedmålerniveau:

	2020	2021	2022	2023	2024
Kr. mio.	3	3	3	3	3

Driftsudgifter forbundet med implementering af energiovervågning:*

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kr. mio.	0,8	0,8	1,6	2,4	3,2	4

*ved driftsudgifter forstås drift af målerinfrastruktur, centralisering af EMS-abonnement samt årsværkressourcer til databehandling.

Forventet besparelspotentiale (6%):

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Kr. mio.	0	0	1,2	2,4	3,6	4,8	6	6	6

Besparelsespotentialer udmøntes som rammebesparelse på de decentrale enheders budgetter. Som alternativ kan overvejes en fordeling af besparelsesprovenu på f.eks. 70/30 for at bevare incitamentet hos institutionerne for at være med i projekterne. Det får den konsekvens at tilbagebetalingstiden forøges.

Alternativer:

Alternativ 1: Indførelse af systematisering i manuel aflæsning af målere

Et alternativ til implementering af et automatisk energiovervågningssystem er fastlæggelse af retningslinjer for regelmæssig manuel aflæsning af målere, og efterfølgende systematisering af håndtering af data samt evt. gennemførelse af energikampagne for reduktion af energiforbruget i de enkelte bygninger. Det vurderes at administration i forbindelse med fx månedlig manuel aflæsning i ressourcer vil beløbe sig til 2,2 mio. kr. for samtlige bygninger pr. måned pr. år.

I modsætning til det automatiske overvågningsprogram giver manuel aflæsning ikke samme nuancerede datagrundlag, og dermed ikke mulighed for at se markante udsving og øjebliksbilleder af energiforbruget, og det er derfor vanskeligt at lave en mere målrettet og prioriteret indsats i forhold til energireduktion.

Alternativ 2: Implementering på skoleområdet samt pulje til pilotprojekt

Et andet alternativ er at færdiggøre implementering af energiovervågningsprogrammet på skoleområdet, hvor det vurderes at der mangler 10 skoler at blive koblet på. En anlægsudgift forventes beløbe sig til ca. 300.000 kr.

Derudover er det en mulighed at afsætte en mindre pulje til gennemførelse af et pilotprojekt, hvor der mere strategisk udvælges en række bygninger til implementering af energiovervågningsprogrammet. Et konkret bud på anlægsudgifter vil i den forbindelse bero på en nærmere analyse og vurdering af parametre som fx bygningens alder, størrelse, installationstunge bygninger mm.

7.3 Bilag 3 – notat vedr. energirenovering af den eksisterende kommunale bygningsmasse

Energirenovering af den af den eksisterende kommunale bygningsmasse

journal nr.: 19/19909

Baggrund og formål:

Klima-og Miljøudvalget og Økonomi- og Erhvervsudvalget fremlægges forslag til anlægsønske vedr. pulje til energirenovering. På seneste møde i Klima- og Miljøudvalget den 28. marts 2019 blev det besluttet på et kommende møde at drøfte initiativer, herunder økonomisk overslag, for energirenovering af den eksisterende kommunale bygningsmasse.

Som et led i at realisere målsætningen i den fælles ejendomsstrategi og samtidig leve op til sammenhængsmodellens målsætning om at skabe bæredygtige og energivenlige bygninger, foreslås det at afsætte en energipulje til renovering og energibesparende tiltag med afsæt i de udførte energimærkninger, samt det nuværende energiovervågningssystem.

Viborg Kommune gennemførte i 2017 et udbud med udarbejdelse af energimærkning af Viborg Kommunes kommunale ejendomme. I forbindelse med energimærkningerne er der lavet et analysearbejde af de foreslåede energibesparende tiltag ud fra et økonomisk og driftsmæssigt perspektiv.

Den foreslåede energipulje er lavet med udgangspunkt i de tiltag, som i energimærkerne vurderes at have en tilbagebetalingstid på under 5 år. Initiativerne går bl.a. på udskiftning af ventilationsanlæg til sikring af bedre varmegenvindingsgrad, udskiftning af armaturer til LED, montering af styring af belysningsanlæg mv.

Økonomiske vurderinger og forventede besparelser:

Den totale investering til de foreslåede energibesparende tiltag vurderes at beløbe sig til 12 mio. kr. over en fireårig periode. Anlægsudgifter forbundet med de energibesparende tiltag indtjenes løbende, og besparelsen forventes at overstige udgifterne i løbet af 2028 og frem.

Pulje til energirenoveringer:

	2020	2021	2022	2023
Kr. mio.	3	3	3	3

Forventet besparelspotentiale:

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Kr. mio.	0	0,5	1	1,5	2	2	2	2	2

Besparelsesprovenu indfries via de besparelser der udmøntes på den pågældende institution. Som alternativ kan overvejes en fordeling af besparelsesprovenu på f.eks. 70/30 for at bevare incitamentet hos institutionerne for at være med i projekterne. Det får den konsekvens, at tilbagebetalingstiden forøges.

Alternativer:

Der kan afsættes en mindre energipulje end den foreslåede til realisering af tiltag, der vurderes at have en kortere tilbagebetalingstid end 5 år, eller til prioritering af initiativer inden for puljen af tiltag med tilbagebetalingstid på 5 år.